

پیش‌بینی پیمان‌شکنی زناشویی براساس مرزهای زوجینی و میزان رضایت زناشویی Predicting Marital Infidelity Based on Couple Boundaries and Marital Satisfaction

Reza Ahmadi Dehmand¹
Mohammad Zarei Tophkhaneh²

رضا احمدی دهمند^۱
محمد زارعی توپخانه^۲

Abstract

The present study aimed to predict marital infidelity based on couple boundaries and marital satisfaction. This research was conducted using a descriptive-correlational design. The statistical population consisted of married men and women aged 20 to 55 who were members of virtual social networks in Qom. According to the 2023 census, this population included 724,358 individuals. A total of 384 participants were selected using Cochran's formula through stratified and cluster sampling methods. Data were collected using the Couple Boundaries Questionnaire (Hoshyari et al., 2020), the Kansas Marital Satisfaction Scale (1986), and the Marital Infidelity Questionnaire (Zarei et al., 2022). Cronbach's alpha coefficients for the instruments were 0.94 for couple boundaries, 0.92 for marital satisfaction, and 0.80 for marital infidelity, indicating acceptable reliability. Descriptive statistics such as mean and standard deviation, as well as inferential statistics including Pearson correlation and simultaneous multiple regression analysis, were used to analyze the data via SPSS-26. The results showed significant negative correlations between couple boundaries and marital infidelity ($r = -0.61$), and between marital satisfaction and marital infidelity ($r = -0.42$) ($p < 0.01$). Multiple regression analysis revealed that couple boundaries and marital satisfaction significantly predicted marital infidelity ($F(2, 381) = 101.69, p < 0.01$). The coefficient of determination (R^2) was 0.35, indicating that the predictor variables explained 35% of the variance in marital infidelity. Based on these findings, it can be concluded that interventions targeting couple boundaries and marital satisfaction may help reduce marital infidelity.

Keywords: Marital infidelity, Couple boundaries, Marital satisfaction.

1. Department of Psychology, Pardisan Branch, Islamic Azad University, Qom, Iran. ahmadidehmand.doctor@gmail.com

2. Assistant Professor, Department of Family Studies, Research Institute of Hawzah and University, Qom, Iran.

Received: November 26, 2024

Accepted: December 24, 2024

چکیده

هدف پژوهش حاضر پیش‌بینی پیمان‌شکنی زناشویی براساس مرزهای زوجینی و میزان رضایت زناشویی بود. پژوهش به شیوه توصیفی-همبستگی انجام شد. جامعه آماری پژوهش حاضر را زنان و مردان ۲۰ تا ۵۵ سال متأهل عضو شبکه‌های اجتماعی مجازی شهر قم تشکیل می‌دهند که بنابر سرشماری سال ۱۴۰۲، ۷۲۴۳۵۸ نفرند که از این جامعه تعداد ۳۸۴ نفر براساس فرمول کوکران و به شیوه نمونه‌گیری خوشه‌ای و طبقه‌ای نسبی نمونه‌گیری شدند. برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه مرزهای زوجینی هوشیاری و همکاران (۱۳۹۹)، پرسشنامه میزان رضایت زناشویی کانزاس (۱۹۸۶)، پرسشنامه پیمان‌شکنی زناشویی زارعی و همکاران (۱۴۰۱) استفاده شد. نتایج ضریب آلفای کرونباخ برای پرسشنامه‌های مرزهای زوجینی (۰/۹۴)، میزان رضایت زناشویی (۰/۹۲) و پیمان‌شکنی زناشویی (۰/۸۰) به دست آمد که نتایج گویای پایایی مناسب ابزارهاست. به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها و آزمون فرضیه‌های تحقیق، افزون بر شاخص‌های آمار توصیفی از جمله میانگین و انحراف استاندارد از آزمون‌های آمار استنباطی مانند آزمون ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون چندگانه به شیوه همزمان استفاده شد. تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار spss-۲۶ صورت پذیرفت. تجزیه و تحلیل یافته‌ها نشان داد بین مرزهای زوجینی با پیمان‌شکنی زناشویی ($r = -0.61$) و میزان رضایت زناشویی با پیمان‌شکنی زناشویی ($r = -0.42$) رابطه منفی و معناداری وجود دارد ($\text{sig} < 0.01$). نتایج رگرسیون چندگانه نشان داد که مرزهای زوجینی و میزان رضایت زناشویی می‌توانند پیمان‌شکنی زناشویی را پیش‌بینی کنند ($p < 0.01$)، $F(2, 381) = 101.69$. مجذور ضریب همبستگی چندگانه $R^2 = 0.35$ می‌باشد که نشان می‌دهد متغیرهای پیش‌بین می‌توانند ۳۵ درصد از تغییرات متغیر پیمان‌شکنی زناشویی را تبیین کنند. با توجه به یافته‌های پژوهش می‌توان نتیجه‌گیری کرد برای کاهش پیمان‌شکنی زناشویی باید روی مرزهای زوجینی و میزان رضایت زناشویی زوجین برنامه‌ریزی شود.

واژگان کلیدی: پیمان‌شکنی زناشویی، مرزهای زوجینی، میزان رضایت زناشویی

۱. گروه روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد پردیسان، قم، ایران.
ahmadidehmand.doctor@gmail.com

۲. استادیار گروه خانواده، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، قم، ایران.
تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۹/۵ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۱۰/۴

بیان مسئله

خانواده نخست پناهگاهی است که انسان در آن آرامش می‌گیرد و در ضمن آن به رشد و تعالی می‌رسد. یکی از بنیادی‌ترین تعارض‌هایی که ممکن است که در خانواده ایجاد شود «پیمان شکنی زناشویی» است که پایه‌ها و ستون زندگی را متزلزل می‌کند و همه اعضای خانواده از جمله زوجین و فرزندان را دچار چالش می‌سازد (زارعی، ۱۴۰۲). پیمان شکنی و بی‌وفایی، نوعی اختلال و بیماری در رفتار به شمار می‌رود؛ زیرا با توجه به عوارض نابهنجار و نامطلوبی که به همراه دارد آسیب‌ها و مشکلات مختلفی را برای همسر پیمان شکن و نیز همسر آسیب‌دیده ایجاد می‌کند (عباسی و همکاران، ۱۳۹۸)؛ این امر در حالی است که بسیاری از افراد در جوامع مختلف زندگی زناشویی را تنها شیوه مناسب و مطلوب برای تأمین نیازهای عاطفی و جنسی می‌دانند و برقراری هرگونه ارتباط خارج از چارچوب ازدواج را مناسب نمی‌دانند (پچرا، ۲۰۱۷). پیمان شکنی زناشویی یکی از پرچالش‌ترین زمینه‌های تعارض‌های زناشویی است که هنجارهای انحصاری روابط زناشویی را می‌شکند، پایه‌های ازدواج را لرزان می‌سازد و به نابودی نهاد مستحکم خانواده می‌انجامد (سوی و همکاران، ۲۰۲۰). اگر پیمان شکنی زناشویی را طیفی از کمترین رفتارهای عاطفی، جنسی تا رابطه جنسی کامل بدانیم؛ در این صورت بین ۲۰ تا ۷۰ درصد زوجین پیمان شکنی زناشویی را گزارش کرده‌اند (بیرنباوم و همکاران، ۲۰۱۹). بررسی‌های انجام شده درباره نگرش افراد به پیمان شکنی زناشویی در برخی کشورهای غربی بیانگر آن است که ۹۷ درصد از مشارکت‌کنندگان معتقدند برقراری روابط خارج از ازدواج امری ناشایست و غیرقابل پذیرش است (آبروک، ۲۰۱۶، ۴). زارعی (۱۳۹۸) با بررسی تفصیلی آیات و روایات، پیمان شکنی زناشویی از دیدگاه اسلام را چنین تعریف می‌کند: «هرگونه روابط عاطفی یا جنسی غیرشرعی که فرد با غیر از همسر خود داشته باشد».

بررسی پژوهش‌ها نشان می‌دهد عوامل مختلفی در شکل‌گیری پیمان شکنی دخیل هستند. شاکلفورد^۵ و همکاران (۲۰۰۸)، بلو و هارتنت^۶ (۲۰۰۵)؛ آلن^۷ و همکاران (۲۰۰۸) عواملی مانند عدم وجود رابطه صمیمانه با همسر، هرزگی و فساد اخلاقی همسر، احساس تنهایی، عوامل فردی،

1. Pacher, A.

2. Sevi, B.

3. Birnbaum, G. E.

4. Abzug, R.

5. Shackelford, T. K.

6. Blow, A. J. & Hartnett, K.

7. Allen, E. S.

اختلالات شخصیت، زندگی مجردی و دوری از همسر، مشکلات اقتصادی، تنوع طلبی و فقدان رضایت جنسی، پیمان شکنی شوهر، ماجراجویی و حسادت، کمبود توجه و مراقبت توسط شوهر و ابراز علاقه زیاد از سوی مردان را در شکل‌گیری پیمان شکنی مؤثر دانسته‌اند.

یکی از متغیرهایی که با پیمان شکنی زناشویی ارتباط نزدیک دارد مرزهای زوجینی است (غلامیان و هوشیاری، ۱۴۰۲؛ صفورایی یاریزی و نوری احمدآبتدی، ۱۴۰۲؛ تقیان و قاسمی مروج، ۱۳۹۹؛ فوا و همکاران، ۲۰۲۴؛ برونس ۲ و همکاران، ۲۰۱۹). الیزر و مینوچین^۳ (۱۹۹۰) معتقدند مرزهای زوجینی خانواده، خطوط فرضی حاصل از الگوهای رفتاری، قوانین و انتظاراتی است که زیرمنظومه زوجینی را از سایر زیرمنظومه‌ها و بیرون خانواده متمایز کرده، و کمیت و کیفیت تعاملات زوجین با یکدیگر و با بیرون از زیرمنظومه خود را معین می‌کنند (گلدنبرگ و گلدنبرگ، ۲۰۰۸، ۴). خانواده، زیرمنظومه‌ها و مرزهای آن از موضوعات مهمی است که در آموزه‌های اسلامی و در آیات قرآن براساس رویکرد ساخت‌نگر به آنها اشاره شده است. اهمیت مرزهای خانواده در آموزه‌های اسلامی به این دلیل است که ایفای نقش‌های خانوادگی و سلامت روانی، عاطفی، جنسی و سایر ابعاد سلامت اعضای خانواده به وجود مرزهای بهنجار خانواده بستگی دارد. نظام تعاملات زوجین در خانواده و قوانین آن در آموزه‌های اسلامی با نام اخلاقیات و احکام علمی ناظر به تنظیم روابط زیرمنظومه زوجینی با یکدیگر و با بیرون از خود و همچنین با خانواده اصلی بیان شده است که از آن به الگوی اسلامی مرزهای زوجینی خانواده تعبیر می‌شود. حدود تعاملات جنسی زوجین، حدود انتظارات دوسویه زوجینی، فضای روانی- فیزیکی اختصاصی، رازداری زناشویی و انعطاف در برابر یکدیگر، عمده‌ترین مرزهای زیرمنظومه زوجینی است. ممنوعیت ورود فرزندان به فضای روانی- فیزیکی والدین، مجزا بودن بستر والدین و فرزندان، پرهیز والدین و فرزندان از نگاه به اندام‌های خصوصی یکدیگر، ممنوعیت سلب مسئولیت نسبت به فرزندان و ممنوعیت ایدای والدین نسبت به یکدیگر از مرزهای زیرمنظومه والدین است (هوشیاری و همکاران، ۱۳۹۹).

یکی دیگر از متغیرهای مهم در تبیین پیمان شکنی زناشویی، میزان رضایت زناشویی است (بیرم‌وند و همکاران، ۱۴۰۲؛ کریم‌زاده و همکاران، ۱۴۰۲؛ نصیری و همکاران، ۱۴۰۱؛ غفاریان روح‌پرور و همکاران، ۱۴۰۰؛ فیبی سومباگا و

1. Fu, L.
2. Brunes, A.
3. Elizur, J. & Minuchin, C.
4. Goldenberg, H. & Goldenberg, I.

لاپیان، ۱، ۲۰۲۳؛ مولیسا ۲ و همکاران، ۲۰۲۳؛ لیسمان و هولمان ۳، ۲۰۲۳؛ دی استفانو و اولالا، ۲۰۰۸؛ عیسی نژاد و باقری، ۲۰۱۸؛ در واقع به خوبی مستند شده است که رضایت زناشویی و شادکامی زناشویی با خیانت کمتر و برعکس نارضایتی و بی‌ثباتی زناشویی با خیانت بیشتر همراه است (آدموپولوس، ۲۰۱۳؛ شکلفود و همکاران، ۲۰۰۸؛ پریتی و آماتو، ۲۰۰۴). نتایج مطالعه لارسون^۷ (۲۰۱۴) نشان داد افرادی که رضایت زناشویی بیشتری دارند، دارای نگرش منفی‌تری به خیانت هستند. رضایت زناشویی به کیفیت کلی رابطه زناشویی اشاره دارد که تحت تأثیر طرز تفکر یا احساس و تعاملات فرد با همسرش قرار می‌گیرد (نور ۸ و همکاران، ۲۰۱۹) و در واقع ارزیابی کلی از ازدواج در این مفهوم نشان داده می‌شود (تروکسل، ۲۰۰۶). آنچه موجب انجام پژوهش حاضر شد، کم بودن پژوهش‌های علمی درباره پیمان‌شکنی زناشویی در جامعه کاربران متأهل شبکه‌های اجتماعی و نیز نیافتن پژوهشی در این باره که متغیرهای مرزهای زوجینی و میزان رضایت زناشویی با پیمان‌شکنی زناشویی را به صورت یک جا بررسی کند؛ بر این اساس محقق با توجه به این خلأ پژوهشی قصد دارد به بررسی ارتباط بین متغیرهای یادشده پردازد و به این سؤال پاسخ دهد که آیا پیمان‌شکنی زناشویی کاربران متأهل شبکه‌های اجتماعی مجازی شهر قم براساس مرزهای زوجینی و میزان رضایت زناشویی قابل پیش‌بینی است؟

روش پژوهش

با توجه به آنکه این تحقیق به دنبال پیش‌بینی پیمان‌شکنی زناشویی کاربران متأهل شبکه‌های اجتماعی مجازی شهر قم براساس مرزهای زوجینی و میزان رضایت زناشویی بود؛ روش پژوهش از لحاظ ماهیت توصیفی-همبستگی و از نظر هدف کاربردی است. جامعه آماری پژوهش حاضر را زنان و مردان ۲۰ تا ۵۵ سال متأهل عضو شبکه‌های اجتماعی مجازی شهر قم تشکیل می‌دهند که بنابر سرشماری سال ۱۴۰۲، ۷۲۴۳۵۸ نفرند. در این پژوهش، انتخاب نمونه با تلفیق نمونه‌گیری خوشه‌ای و طبقه‌بندی نامتناسب صورت گرفته است. بر

1. febe Sumbaga, M. & Lapian, M. E.
2. Muhlisa, N. A.
3. Licman, C. G. & Holman, A. C.
4. De Stefano, J. & Oala, M.
5. Adamopoulou, E.
6. Previti, D. & Amato, P. R.
7. Larson, J. M.
8. Noor, N. M.
9. Troxel, W. M.

این اساس از بین مناطق شهرداری بروجرد بنابر موقعیت اقتصادی به شیوه تصادفی ساده سه منطقه شهری (بالا، متوسط و پایین) انتخاب شدند. در هر یک از مناطق سه‌گانه نیز به شیوه تصادفی ساده، چندین بلوک انتخاب و پرسشنامه‌ها به صورت تصادفی در میان زنان و مردان متاهل توزیع شدند. حجم نمونه با فرمول کوکران با احتساب آماره‌های مختلف مطابق ذیل ۳۸۴ نفر برآورد شد.

$$n = \frac{NZ^2.pq}{Nd^2 + Z^2.pq}$$

N = حجم جامعه آماری، n = حجم نمونه

Z = مقدار متغیر نرمال واحد استاندارد که در سطح اطمینان ۹۵ درصد برابر ۱/۹۶ است.

P = مقدار نسبت صفت موجود در جامعه است. اگر در اختیار نباشد می‌توان آن را ۰/۵ در نظر گرفت؛ در این حالت مقدار واریانس به حداکثر مقدار خود می‌رسد.

q = درصد افرادی که فاقد آن صفت در جامعه هستند ($q=1-p$)

d = مقدار اشتباه مجاز (۰/۰۵).

ابزارهای پژوهش

پرسشنامه پیمان‌شکی زناشویی زارعی توپخانه و همکاران (۱۴۰۱)

به منظور ساخت مقیاس، عوامل و زمینه‌های فردی و ارتباطی به کار گرفته شد. از بین مقوله‌ها ۳۲ مقوله برای ساخت مقیاس به کار رفت و مقوله «آمادگی‌های سرشتی» به دلیل مشکل بودن تخصیص گویه کنار گذاشته شد. در نهایت با مشورت متخصصان برای هر مقوله دو تا سه گویه ساخته شد که در مجموع ۶۶ گوی به دست آورد. به منظور بررسی روایی محتوا گویه‌های مقیاس از دو شیوه نسبت روایی محتوا و شاخص روایی محتوا استفاده شد. براساس محاسبه انجام شده ۶۶ گویه برای ۳۲ مقوله در عوامل فردی و ارتباطی در نظر گرفته شد. در میان ۵۸ گویه مقدار نسبت روایی محتوا در دامنه ۰/۸۰ تا ۱/۰ به دست آمد که با توجه به بالاتر بودن ۶۲ درصد، نسبت روایی محتوا تأیید شد؛ همچنین بنابر محاسبه شاخص روایی محتوا و ارزیابی ده کارشناس مقدار CVI برای ۵۸ گویه در دامنه ۰/۸۰ تا ۱/۰ به دست آمد که با توجه به بالاتر بودن از ۷۹ درصد نسبت روایی محتوا تأیید و نیز همبستگی این مقیاس با سنجش گرایش به خیانت زناشویی جونز مثبت و معنادار شد؛ بنابراین در مجموع روایی محتوا برای ۵۸ گویه

مورد تأیید نهایی قرار گرفت. به منظور بررسی اعتبار گویه‌های مقیاس از دو روش ضریب آلفای کرونباخ و دو نیمه کردن استفاده شد؛ بدین منظور پرسشنامه برای اجرای اولیه آماده شد. پرسشنامه در فضای گوگل داکس و لینک آن در گروه‌ها و کانال‌های فراوان شبکه‌های اجتماعی قرار داده شد. توضیحات لازم در پرسشنامه ذکر و بنا شد افراد متأهل با کسب رضایت و رعایت موازین اخلاقی به پرسشنامه پاسخ دهند. در ادامه پرسشنامه‌های ناقص کنار گذاشته شد و پنجاه پرسشنامه کامل مورد تحلیل قرار گرفت. داده‌ها در نرم‌افزار SPSS وارد و ضریب آلفای کرونباخ گویه‌ها محاسبه شد. براساس نتایج به دست آمده از بین ۵۸ گویه به دو گویه ضریب لازم را کسب نکرد و حذف شد. ۵۶ گویه با ضریب آلفای ۸۱ درصد اعتبار مناسبی را به دست آورد؛ همچنین با استفاده از روش دونیمه کردن نمره ۰/۶۱ به دست آمد که اعتبار قابل قبولی را گزارش می‌دهد. در مجموع می‌توان مقیاس اولیه زمینه‌یابی پیمان‌شکنی زناشویی را با اعتباری مناسب ارزیابی کرد که در پیش‌بینی پیمان‌شکنی زناشویی قابل استفاده است (زارعی، ۱۴۰۲: ۱۵۰). در پژوهش حاضر، پایایی این پرسشنامه به روش همسانی درونی محاسبه شد و آلفای کرونباخ آن ۰/۹۲ به دست آمد.

پرسشنامه میزان رضایت زناشویی کانزاس (۱۹۸۶)

این ابزار یک مقیاس کوتاه سه سؤالی است که توسط شام و همکاران (۱۹۸۳) با هدف ارزیابی رضایت از روابط زناشویی ساخته شد و همبستگی بالایی با مقیاس سازگاری دو نفره و کیفیت زناشویی نشان داده است (شام و همکاران، ۱۹۸۶). براساس یک مطالعه فراتحلیلی درباره پایایی ابزارهای موجود در زمینه رضایت زناشویی، مقیاسی رضایت زناشویی کانزاس دارای بیشترین پایایی بوده است (گراهام و همکاران، ۲۰۱۱). در این مقیاس پاسخگو براساس طیف لیکرتی هفت درجه‌ای از ۱ (کاملاً ناراضی‌ام) تا ۷ (کاملاً راضی‌ام) میزان رضایت از همسر خود را درجه‌بندی می‌کند. دامنه نمرات بین ۷ تا ۳۵ است و نمرات بالاتر نشان‌دهنده رضایت زناشویی بیشتر است. پایایی نسخه فارسی این مقیاس در پژوهش عرب علیدوستی و همکاران (۱۳۹۴) ۰/۹۸ به دست آمد و همسانی درونی این مقیاس بین زوجین ایرانی ۰/۹۱ گزارش شد (دهشیری و موسوی، ۱۳۹۳). در پژوهش حاضر ضریب آلفای کرونباخ برای کل مقیاس ۰/۹۲ به دست آمد که نتایج گویای پایایی مناسب ابزار پژوهش است.

پرسشنامه مرزهای زوجینی هوشیاری و همکاران (۱۳۹۹)

هوشیاری و همکاران (۱۳۹۹) فرم بلند پرسشنامه مرزبندی زوجینی را براساس آموزه‌های اسلامی ساختند که دارای ۶۶ سؤال بود، اما بنابر فرم اولیه، هشیاری و همکاران فرم کوتاه ۳۵ سؤالی پرسشنامه مرزهای زوجینی خانواده را ساختند. این فرم پنج زیرمؤلفه تعهد خاص زناشویی، مرزهای تعاملات جنسی زوجین، مرزهای تعاملات غیرجنسی زوجین، فضای روانی-فیزیکی اختصاصی و رازداری خانوادگی-زناشویی را اندازه‌گیری می‌کند. روایی ابزار با روش تحلیل عاملی تأیید و پایایی آن با روش آلفای کرونباخ برای کل پرسشنامه، ۰/۸۹ و مؤلفه تعهد خاص زناشویی، ۰/۷۳؛ تعاملات جنسی، ۰/۷۷؛ رازداری، ۰/۷۲؛ تعاملات غیرجنسی، ۰/۸۳ و فضای روانی-فیزیکی اختصاصی، ۰/۷۷ محاسبه شد. برای گزینه‌های «اصلاً-بسیار کم»، نمره ۱؛ «کم»، نمره ۲؛ «زیاد»، نمره ۳ و «بسیار زیاد-همیشه»، نمره ۴ اختصاص می‌یابد. نمره‌گذاری سؤالات ۸، ۱۱، ۱۲، ۲۱، ۲۳، ۲۴، ۲۵، ۲۶، ۲۷، ۳۱ به صورت معکوس انجام می‌شود. نمره بالا در این پرسش‌ها، نشان‌دهنده مطابقت تعاملات آنان با معیارهای دینی، نگرش مثبت زوجین نسبت به یکدیگر و پابندی آنان به قوانین اخلاقی و حقوقی زیرمنظومه زوجینی است و از بهنجار بودن مرزهای زوجینی حکایت می‌کند. در مطالعه حاضر نیز پایایی پرسشنامه پیمان‌شکنی زناشویی با استفاده از روش آلفای کرونباخ، ۰/۸۰ و روایی محتوایی و صوری نیز با استفاده از نظر متخصصان حوزه روان‌شناسی تربیتی مطلوب گزارش شد.

روش گردآوری اطلاعات

در ابتدا به منظور انجام پژوهش، مجوز و معرفی‌نامه‌های مورد نیاز از دانشگاه آزاد اسلامی واحد قم و مسئول حراست دانشگاه جهت انجام کلیه مراحل دریافت شد. برای جمع‌آوری اطلاعات به سطح شهر قم به صورت حضوری مراجعه شد. پیش از ارائه ابزارها به کاربران شبکه‌های اجتماعی، توضیحاتی در مورد ضرورت همکاری صادقانه آنها و چگونگی پاسخ‌دهی به سؤال‌ها داده شد و از آنها درخواست شد که به تمامی سؤال‌ها با دقت پاسخ دهند؛ همچنین درباره محرمانه ماندن پاسخ‌ها و لزوم پاسخ‌دهی مستقل هر یک از افراد و انصراف از شرکت نیز توضیحاتی داده شد.

یافته‌ها

نتایج نشان داد که تعداد کاربران شبکه‌های اجتماعی مرد ۲۱۰ نفر (۴۵/۴۳ درصد) و دانشجویان زن ۱۷۴ نفر (۵۴/۵۷ درصد) بوده‌اند. میانگین و انحراف معیار شرکت‌کنندگان برای متغیرهای پژوهش در قالب جدول ۱ نشان داده می‌شود.

جدول ۱: کمینه، بیشینه، میانگین و انحراف معیار نمره برای متغیرهای پژوهش

متغیر	کمینه	بیشینه	میانگین	انحراف معیار
پیمان شکنی زناشویی	۵۶	۲۷۹	۱۱۵/۴۴	۲۵/۱۸
مرزهای زوجینی	۴۱	۱۳۶	۹۲/۷۸	۲۰/۶۱
تعهد خاص	۴	۱۶	۱۰/۴۴	۳/۰۷
تعاملات جنسی	۵	۲۰	۱۲/۹۸	۳/۲
رازداری	۶	۲۴	۱۵/۸۹	۴/۴۲
تعاملات غیرجنسی	۱۷	۵۶	۳۷/۳۷	۸/۳۳
فضای روانی - فیزیکی	۶	۲۴	۱۶/۱۲	۳/۹۹
میزان رضایت زناشویی	۳	۱۸	۱۰/۱۷	۳/۳۳

برای استفاده درست از شاخص‌های آمار توصیفی و آزمون‌های آماری مناسب با بهره‌گیری از آزمون کلموگروف-اسمیرنف، نرمال بودن یا غیرنرمال بودن توزیع متغیرهای مورد مطالعه تعیین شدند که مقادیر به دست آمده برای آماره‌های z محاسبه شده در سطح آلفای $\alpha=0/05$ ، معنادار نبودند ($sig>0/05$)؛ از این رو فرض H_0 دال بر نرمال بودن توزیع متغیرها رد نمی‌شود. پس چنین استنباط می‌شود که متغیرهای مورد مطالعه از توزیع نرمال برخوردارند. بر این اساس و با توجه به فاصله‌ای بودن مقیاس متغیرها برای آزمون فرضیه‌های تحقیق از ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون چندگانه به روش همزمان استفاده شد.

پیمان شکنی زناشویی کاربران متأهل شبکه‌های اجتماعی مجازی شهر قم براساس مرزهای زوجینی و میزان رضایت زناشویی قابل پیش‌بینی است.

برای آزمون این فرضیه از رگرسیون چندگانه به شیوه همزمان استفاده شده است که در ابتدا ماتریس همبستگی بین متغیرها در قالب جدول ۲ آورده می‌شود.

جدول ۲: نتایج ضریب همبستگی بین مرزهای زوجینی و میزان رضایت زناشویی با پیمان شکنی زناشویی

متغیرها	۱	۲	۴
۱. مرزهای زوجینی	۱		
۲. میزان رضایت زناشویی	۰/۶۲**	۱	
۳. پیمان شکنی زناشویی	-۰/۵۹**	-۰/۴۰**	۱

پیش از انجام تحلیل رگرسیون لازم به ذکر است که همبستگی بین مرزهای زوجینی و میزان رضایت زناشویی با کل مقیاس پیمان شکنی زناشویی منفی و معنادار بودند ($p < ۰/۰۱$). در ادامه برای بررسی پیش بینی پیمان شکنی زناشویی تحصیلی دانشجویان براساس مرزهای زوجینی و میزان رضایت زناشویی از رگرسیون استفاده شد.

قبل از آزمون تحلیل رگرسیون چندگانه، نخست مفروضه های همخطی بودن متغیرها و استقلال خطاها بررسی شد. نتایج نشان داد که شاخص تحمل برای تمام متغیرهای پیش بین کوچک تر از ۰/۶۱، شاخص تورم واریانس کوچک تر از ۲/۲۴ و همچنین مقدار شاخص دوربین واتسون که به منظور بررسی مفروضه استقلال خطا اجرا شد برابر ۱/۶۳ بود. اگر شاخص تحمل کوچک تر از یک ($collinearity < ۰$)، شاخص تورم کوچک تر از ده ($vif < ۱۰$) و مقدار آزمون دوربین واتسون کوچک تر از چهار ($Durbin-Watson < ۴$) باشد؛ می توان گفت که از مفروضه های رگرسیون تخطی صورت نگرفته است؛ بنابراین با توجه به شاخص های به دست آمده، می توان چنین نتیجه گرفت که شرایط انجام آزمون رعایت شده است.

جدول ۳: نتایج اجرای رگرسیون چندگانه برای پیش بینی پیمان شکنی زناشویی از طریق مرزهای زوجینی و میزان رضایت زناشویی

منبع تغییرات	مجموع مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	F	معناداری
پیش بین	۲۷۲۱۷۰/۷۵	۲	۱۳۶۰۸۵/۳۷	۱۰۱/۶۸	۰/۰۰۰۱
باقی مانده	۵۰۹۸۸۸/۰۹	۳۸۱	۱۳۳۸/۲۹		
کل	۷۸۲۰۵۸/۸۵	۳۸۳			

نتایج حاصل از اجرای رگرسیون چندگانه (جدول ۳) نشان می دهد که مرزهای زوجینی و میزان رضایت زناشویی می توانند پیمان شکنی زناشویی را پیش بینی کنند ($p > ۰/۰۱$)، $F(۲، ۳۸۱) = ۱۰۱/۶۸$ ؛ همچنین نتایج نشان می دهد که مجذور ضریب همبستگی چندگانه $R^2 = ۰/۳۵$

است. این مسئله نشان می‌دهد که متغیرهای پیش‌بین می‌توانند ۳۵ درصد از تغییرات متغیر پیمان‌شکنی زناشویی را تبیین کنند. نتایج حاصل از تحلیل رگرسیون چندگانه اثرهای ترکیبی متغیرهای پیش‌بین بر متغیر ملاک را بررسی کند؛ در نتیجه به منظور بررسی این مسئله که کدام یک از متغیرهای پیش‌بین (مرزهای زوجینی و میزان رضایت زناشویی) به تنهایی قادر به پیش‌بینی متغیر ملاک (پیمان‌شکنی زناشویی) است، نتایج ضرایب رگرسیون گزارش می‌شود (جدول ۴).

جدول ۴: ضرایب رگرسیون استاندارد شده متغیرهای مرزهای زوجینی و میزان رضایت زناشویی در

پیش‌بینی پیمان‌شکنی زناشویی

متغیرهای پیش‌بین	ضرایب رگرسیون (B)	خطای انحراف استاندارد	ضرایب رگرسیون استاندارد شده (β)	T	معناداری
عدد ثابت	۲۸۵/۷۵	۸/۶۴		۳۳/۰۷	۰/۰۰۱
مرزهای زوجینی	-۱/۲	۰/۱۱۶	-۰/۵۵	-۱۰/۴۱	۰/۰۰۱
میزان رضایت زناشویی	-۰/۸۳	۰/۷۱۶	-۰/۲۶	-۴/۳۸	۰/۰۰۷

ضرایب رگرسیون استاندارد شده نشان می‌دهند که مرزهای زوجینی ($t = -10/41, p > 0/01$) و میزان رضایت زناشویی ($t = -4/38, p > 0/01$) قادر به پیش‌بینی پیمان‌شکنی زناشویی می‌باشند. (میزان رضایت زناشویی) $\times (-0/26)$ + (مرزهای زوجینی) $\times (-0/55)$ = پیمان‌شکنی زناشویی

پیمان‌شکنی زناشویی کاربران متأهل شبکه‌های اجتماعی مجازی شهر قم براساس مؤلفه‌های مرزهای زوجینی قابل پیش‌بینی است.

برای آزمون این فرضیه از رگرسیون چندگانه به شیوه همزمان استفاده شده است که در ابتدا ماتریس همبستگی بین متغیرها در قالب جدول ۵ آورده می‌شود.

جدول ۵: نتایج ضریب همبستگی بین مؤلفه‌های مرزهای زوجینی با پیمان‌شکنی زناشویی

متغیرها	۱	۲	۳	۴	۵
۱. تعهد خاص	۱				
۲. تعاملات جنسی	۰/۶۴**	۱			
۳. رازداری	۰/۷۳**	۰/۶۵**	۱		
۴. تعاملات غیرجنسی	۰/۷۵**	۰/۷۷**	۰/۷۶**	۱	
۵. فضای روانی- فیزیکی	۰/۷۸**	۰/۵۷**	۰/۷۴**	۰/۸۰**	۱
۶. پیمان‌شکنی زناشویی	-۰/۵۰**	-۰/۴۸**	-۰/۵۱**	-۰/۵۸**	-۰/۴۸**

پیش از انجام تحلیل رگرسیون لازم به ذکر است که همبستگی بین مؤلفه‌های مرزهای

زوجینی با کل مقیاس پیمان شکنی زناشویی معنادار بودند ($p < 0/01$). در ادامه برای بررسی پیش‌بینی پیمان شکنی زناشویی براساس مؤلفه‌های مرزهای زوجینی از رگرسیون استفاده شد که نتایج آن در جدول ۶ ارائه می‌شود.

جدول ۶: نتایج اجرای رگرسیون چندگانه برای پیش‌بینی پیمان شکنی زناشویی از طریق مؤلفه‌های

مرزهای زوجینی

منبع تغییرات	مجموع مجزورات	درجه آزادی	میانگین مجزورات	F	معناداری
پیش‌بین	۲۷۹۳۷۴/۲	۵	۵۵۸۷۴/۸۴	۴۱/۸۲	۰/۰۰۰۱
باقی‌مانده	۵۰۲۳۶۷/۷۶	۳۷۶	۱۳۳۶/۰۸		
کل	۷۸۱۷۴۱/۹۶	۳۸۱			

نتایج حاصل از اجرای رگرسیون چندگانه (جدول ۶) نشان می‌دهد که مؤلفه‌های مرزهای زوجینی می‌توانند پیمان شکنی زناشویی را پیش‌بینی کنند ($p > 0/01$ ، $F(5, 376) = 41/82$)؛ همچنین نتایج نشان می‌دهد که مجذور ضریب همبستگی چندگانه $R^2 = 0/36$ است. این مسئله نشان می‌دهد که متغیرهای پیش‌بین می‌توانند ۳۶ درصد از تغییرات متغیر پیمان شکنی زناشویی را تبیین کنند. نتایج حاصل از تحلیل رگرسیون چندگانه اثرهای ترکیبی متغیرهای پیش‌بین بر متغیر ملاک را بررسی می‌کند؛ در نتیجه به منظور بررسی این مسئله که کدام یک از متغیرهای پیش‌بین (مؤلفه‌های مرزهای زوجینی) به تنهایی قادر به پیش‌بینی متغیر ملاک (پیمان شکنی زناشویی) است، نتایج ضرایب رگرسیون گزارش می‌شود (جدول ۷).

جدول ۷: ضرایب رگرسیون استاندارد شده مؤلفه‌های مرزهای زوجینی

متغیرهای پیش‌بین	ضرایب رگرسیون (B)	خطای انحراف استاندارد	ضرایب رگرسیون استاندارد شده (β)	T	معناداری
عدد ثابت	۲۸۳/۸۳	۸/۹۶		۳۱/۶۴	۰/۰۰۱
۱. تعهد خاص	-۲/۰۰۸	۱/۱۱	-۰/۱۳۶	-۱/۹۹	۰/۰۴۹
۲. تعاملات جنسی	-۰/۲۷۹	۰/۹۶۱	-۰/۰۲	-۰/۲۹	۰/۷۷۲
۳. رازداری	-۱/۴۵	۰/۷۲۲	-۰/۱۴۲	-۲/۰۰۶	۰/۰۴۶
۴. تعاملات غیرجنسی	-۲/۳۲	۰/۵۰۴	-۰/۴۲۸	-۴/۶۲	۰/۰۰۱
۵. فضای روانی- فیزیکی	۱/۰۰۴	۰/۹۴۲	۰/۰۸۹	۱/۰۶	۰/۲۹۷

ضرایب رگرسیون استاندارد شده نشان می‌دهند که تعهد خاص ($t = -1/99$ ، $p < 0/05$)،

رازداری ($t = -2/006, p < 0/05$)، و تعاملات غیرجنسی رازداری ($t = -4/62, p < 0/01$) قادر به پیش بینی پیمان شکنی زناشویی می باشند.

تعاملات غیرجنسی $\times (-0/43)$ + (رازداری) $\times (-0/14)$ + (تعهد خاص) $\times (-0/136) =$
پیمان شکنی زناشویی

پیمان شکنی زناشویی کاربران متأهل شبکه‌های اجتماعی مجازی شهر قم براساس میزان رضایت زناشویی قابل پیش بینی است.

برای آزمون این فرضیه از رگرسیون ساده استفاده شده است.

جدول ۸: نتایج اجرای رگرسیون ساده برای پیش بینی پیمان شکنی زناشویی از طریق میزان رضایت زناشویی

منبع تغییرات	مجموع مجدورات	درجه آزادی	میانگین مجدورات	F	معناداری
پیش بین	۱۲۶۸۸۶/۴۸	۱	۱۲۶۸۸۶/۴۸	۷۳/۹۸	۰/۰۰۰۱
باقی مانده	۶۵۵۱۷۲/۳۷	۳۸۲	۱۷۱۵/۱۱		
کل	۷۸۲۰۵۸/۸۵	۳۸۳			

نتایج حاصل از اجرای رگرسیون ساده (جدول ۸) نشان می دهد که میزان رضایت زناشویی می توانند پیمان شکنی زناشویی را پیش بینی کنند ($F(1, 382) = 73/98, p < 0/01$)؛ همچنین نتایج نشان می دهد که مجذور ضریب همبستگی چندگانه $R^2 = 0/16$ است. این مسئله نشان می دهد که متغیر پیش بین می تواند ۱۶ درصد از تغییرات متغیر پیمان شکنی زناشویی را تبیین کند. در ادامه نتایج ضرایب رگرسیون گزارش می شود (جدول ۹).

جدول ۹: ضرایب رگرسیون استاندارد شده میزان رضایت زناشویی در پیش بینی پیمان شکنی زناشویی

متغیرهای پیش بین	ضرایب رگرسیون (B)	خطای انحراف استاندارد	ضرایب رگرسیون استاندارد شده (β)	T	معناداری
عدد ثابت	۲۲۱/۰۷	۶/۷۹		۳۲/۵۱	۰/۰۰۱
میزان رضایت زناشویی	-۵/۴۶	۰/۶۴	-۰/۴۰	-۸/۶	۰/۰۰۱

براساس اطلاعات جدول ۹، مقدار به دست آمده برای ضریب رگرسیونی استاندارد ($\beta = -0/40$) در سطح ($p < 0/001$) معنادار است ($sig < 0/001$)؛ از این رو چنین استنباط می شود که میزان رضایت زناشویی قابلیت پیش بینی پیمان شکنی زناشویی را دارد و به ازای یک انحراف معیار تغییر در نمرات میزان رضایت زناشویی، نمرات پیمان شکنی زناشویی $-0/40$

افزایش می‌یابد.

میزان رضایت زناشویی $\times (-0/40) =$ پیمان شکنی زناشویی

بحث و نتیجه‌گیری

هدف اصلی پژوهش حاضر پیش‌بینی پیمان شکنی زناشویی کاربران متأهل شبکه‌های اجتماعی مجازی شهر قم براساس مرزهای زوجینی و میزان رضایت زناشویی بوده است. نتایج نشان داد که پیمان شکنی زناشویی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی قم براساس مرزهای زوجینی و میزان رضایت زناشویی قابل پیش‌بینی است؛ بنابراین نتیجه گرفته شد که مرزهای زوجینی و میزان رضایت زناشویی می‌توانند پیمان شکنی زناشویی را پیش‌بینی کنند. این یافته که پیمان شکنی زناشویی براساس مرزهای زوجینی قابل پیش‌بینی است، با یافته‌های غلامیان و هوشیاری (۱۴۰۲)، صفورایی پاریزی و نوری احمدآبتدی (۱۴۰۲)، تقیان و قاسمی مروج (۱۳۹۹) و فو و همکاران (۲۰۲۴) همسو است؛ همچنین این یافته که پیمان شکنی زناشویی براساس میزان رضایت زناشویی قابل پیش‌بینی می‌باشد، با یافته‌های بیرم‌وند و همکاران (۱۴۰۲)، کریم‌زاده و همکاران (۱۴۰۲)، نصیری و همکاران (۱۴۰۱)، غفاریان روح‌پرور و همکاران (۱۴۰۰)، فیبی سومباگا و لاپیان (۲۰۲۳)، مولیسا و همکاران (۲۰۲۳) و لیسمان و هولمان (۲۰۲۳) همسو است. در تبیین این یافته می‌توان گفت که براساس دستورات دینی و اسلامی، روابط حسنه و اخلاقی زناشویی از اولویت‌های زندگی بوده و بر آن تأکید شده است. براساس دیدگاه اسلام، زن و شوهر در ارتباط با یکدیگر دارای مسئولیت‌هایی هستند که با انجام آنها، روابط بین آنان عمیق‌تر و کیفیت زندگی بهتر می‌شود. در کنار آن و بنابر همین مسئولیت‌ها، بین زن و شوهر و سایر اعضای خانواده، حریم‌هایی وجود دارد که به‌طور خواسته و ناخواسته تعریف شده‌اند و این حریم گاهی اوقات روابط بین آنها را تعیین می‌کند. پس چنانچه زن و شوهر در زندگی زناشویی براساس قوانین اسلامی به نیازهای اخلاقی، عاطفی، جنسی و اجتماعی همدیگر توجه و بر انجام آن تعهد داشته باشند با شکل‌گیری مرزهای زوجینی، زمینه پیمان شکنی آنان نیز می‌تواند برطرف شود و هرکدام از آنان به احساس تنهایی گرفتار نمی‌شوند. بنابر رویکرد اسلامی و دینی نیز زوجین در تمامی مسائل و مشکلات زندگی سهیم هستند و بایستی به‌هنگام به‌وجود آمدن مشکلات در کنار یکدیگر باشند و برای رفع آن بکوشند. کمک به یکدیگر در هنگام بروز مشکل سبب تقویت روابط عاطفی زن و شوهر شده، از انزوای آنها

جلوگیری می‌کند و از پیمان‌شکنی آنان می‌کاهد؛ همچنین براساس دیدگاه رفتاری نگر، پیمان‌شکنی نتیجه ضعف در ارتباط عاطفی و اجتماعی است (ارسلان، ۲۰۲۱) و پیمان‌شکنی زوجین زمانی پدید می‌آید که تماس و رابطه زن و شوهر با یکدیگر کاذب باشد؛ به گونه‌ای که تجربه عاطفی مشترکی برای این رابطه دوجانبه شکل نگیرد و در فرایند تماس با یکدیگر، ارتباط حقیقی و صمیمانه ایجاد نشود (وانهالست، ۲۰۱۲). از نگاهی دیگر، هنگامی که وظایف مربوط به اعضای خانواده مشخص نشده باشد؛ بستگان دیگر نیز در تصمیم‌ها و رویدادهای زندگی خانوادگی دخالت می‌کنند و مرزبندی زوجینی به‌ویژه در این زمینه ایجاد نخواهد شد. پس به مرور زمان با دخالت‌های فراوان دیگران، اعتماد به نفس اعضای خانواده و به خصوص زوجین کاهش می‌یابد. درنتیجه همسران به تدریج نسبت به موضوعات خانوادگی بی‌تفاوت می‌شوند و حمایتی را از یکدیگر دریافت نمی‌کنند که این امر زمینه پیمان‌شکنی زناشویی را فراهم می‌سازد. در این باره مطالعات انجام‌شده نشان می‌دهند زمانی که اختلافات زناشویی بیشتر می‌شود قدرت تصمیم‌گیری درست و منطقی بسیاری از زوجین مختل خواهد شد و آنها نمی‌توانند رویدادهای زندگی روزمره را به‌طور مناسب ارزیابی و عمل کنند (کانیز، ۲۰۲۱). پس این نارسایی هیجانی و ارزیابی نادرست از موقعیت‌ها موجب سلب روابط اجتماعی عمیق خواهد شد که در درازمدت، خود را با احساس تنهایی نشان می‌دهد (سینگ و کیران، ۲۰۱۳) که این امر می‌تواند زمینه‌ساز پیمان‌شکنی زناشویی شود.

در تبیین پیش‌بینی پیمان‌شکنی زناشویی از راه رضایت زناشویی می‌توان استدلال کرد زوج‌هایی که از زندگی زناشویی رضایت دارند بین آنها ارتباط بین فردی مثبت وجود دارد، اتحاد زیادی دارند، در جنبه‌های مختلف زندگی حامی همدیگرند، در انجام بسیاری از فعالیت‌های خانوادگی و تفریحی با هم تفاهم دارند و سازگارند، توانایی مدیریت سازندگی در اختلافات را دارند، با خانواده‌های اصلی خود نیز ارتباط متقابل و مثبت دارند و در جنبه‌های مختلف زندگی همچون مسائل مالی تفاهم دارند؛ درنتیجه این زوج‌ها که همسران خود را یک منبع حمایتی دلسوز و در دسترس در نظر می‌گیرند احساس امنیت و اعتماد به نفس می‌کنند و میزان بیشتری از سلامتی و بهزیستی را گزارش می‌دهند (دوش و همکاران، ۲۰۰۸). همچنین رضایت زناشویی به خصوص در اوایل زندگی زناشویی، چارچوبی را برای زوجین ایجاد می‌کند که در آن می‌توانند عشق، صمیمیت، لذت و محبت را به بهترین شکل ممکن

تجربه کنند. پژوهش‌ها نیز نشان می‌دهد رضایت زناشویی موجب افزایش صمیمیت بین زوج‌ها، افزایش رضایت آنها از یکدیگر و در نتیجه افزایش سلامت روان آنها می‌شود (یو و همکاران، ۲۰۱۴؛ هیمن و همکاران، ۲۰۱۱) که این عوامل می‌تواند از پیمان‌شکنی زناشویی بکاهد.

داشتن یک ازدواج رضایت‌بخش به انعطاف‌پذیری بیشتر در مدیریت فشارهای زندگی، کاهش خطر آسیب‌های روانی، سازگاری بهتر، طول عمر بیشتر و مشکلات سلامت روان کمتر می‌انجامد (ویزمن و همکاران، ۲۰۲۱)؛ همچنین رضایت زناشویی پیش‌بینی‌کننده خوبی برای بهزیستی و کیفیت زندگی در بزرگسالی بعدی است (نوز و همکاران، ۲۰۲۲). به نظر می‌رسد رضایت زناشویی با پایداری واحد خانواده و نیز کیفیت زندگی رابطه داشته باشد؛ درحالی‌که نارضایتی از رابطه زوجی می‌تواند به اضطراب و حتی انحلال واحد خانواده بینجامد (ویزمن و همکاران، ۲۰۲۱). پژوهش‌های زیادی این موضوع را تأیید کرده‌اند که روابط رضایت‌بخش بین زوجین، سلامت جسمانی و روان‌شناختی آنان را بهبود می‌بخشد (کارپورال و همکاران، ۲۰۱۸) که این امر می‌تواند سبب کاهش پیمان‌شکنی زناشویی شود.

نتایج نشان داد که پیمان‌شکنی زناشویی کاربران متأهل شبکه‌های اجتماعی مجازی شهر قم براساس مؤلفه‌های مرزبندی زوجینی قابل پیش‌بینی است؛ همچنین ضرایب رگرسیون استاندارد شده نشان دادند که تعهد خاص، رازداری و تعاملات غیرجنسی رازداری می‌توانند پیمان‌شکنی زناشویی را پیش‌بینی کنند. این یافته با نتایج پژوهش‌های غلامیان و هوشیاری (۱۴۰۲)، صفوریایی پاریزی و نوری احمدآبدی (۱۴۰۲)، تقیان و قاسمی مروج (۱۳۹۹)، فو و همکاران (۲۰۲۴) و برونس و همکاران (۲۰۱۹) همسو است. آنها در مطالعات خود دریافتند که یکی از مهم‌ترین مرزهای زیرمنظومه زوجینی، تعهد خاص زناشویی است که در مقابل آن پیمان‌شکنی قرار دارد و به معنای عبور یکی از همسران از حدود رابطه زناشویی با برقراری صمیمیت عاطفی یا فیزیکی با فردی دیگر است. قرآن کریم بارها به اهمیت این مرزها اشاره می‌کند که زوجین باید تنها با همسران خود رابطه عاطفی-جنسی داشته باشند (مؤمنون / ۵ و ۶) و در این روابط از مرزهای شرعی تجاوز نکنند و مرتکب ارتباط‌های جنسی نامشروع ویرانگر نشوند (شعراء / ۱۶۶). تقیان و قاسمی مروج (۱۳۹۹) دریافتند که تأمین منظم و تثبیت شده نیازهای فطری همسران یا همان پیوند مطلوب عاطفی-جنسی و ترک روابط جنسی خارج از چارچوب ازدواج و مرزهای خانواده از مهم‌ترین عوامل ثبات خانواده است؛ بنابراین اسلام بدون توجه

به جنسیت، توجه ویژه‌ای به حفظ عفت جنسی دارد و سخت‌ترین مجازات‌ها را برای جرایم جنسی در نظر گرفته است. اسلام به دلیل اهمیت مرزهای جنسی زیرمنظومه زوجینی، هرگونه تعدّی از این حدود و نزدیک شدن به آنها و حتی تعدّی‌های جزئی و فکر کردن به آنها را ممنوع کرده است. خروج هر یک از زوجین از مرزهای بیان شده به محبت و مودت متقابل آنها آسیب جدی وارد و زمینه را برای خیانت و تعدی طرف مقابل فراهم می‌کند. این‌گونه ارتباط‌ها با مرزهای زوجینی مختل و نامناسب همراه است. شبکه‌های اجتماعی یکی از عوامل مهم کاهش تعاملات در سطح خانواده است و با افزایش استفاده از شبکه‌های اجتماعی میزان تعاملات اجتماعی کاهش می‌یابد. آنچه همسران باید از زندگی مشترک انتظار داشته باشند، تحت تأثیر شبکه‌های مجازی به نوعی تحریف می‌شود و نارضایتی از زندگی طرفین به سردی روابط عاطفی و سرانجام خیانت و پیمان‌شکنی می‌انجامد. جذابیت و فریبندگی اینترنت و شبکه‌های مجازی در محیط خانواده، از هم‌گسیختگی روابط زناشویی و ارتباط بین همسری و درنهایت ازدواج را در پی دارد.

تعهد خاص زناشویی به معنای محدود کردن روابط عاطفی. جنسی به همسر از مرزهای زیرمنظومه زوجینی به شمار می‌رود. وارد نشدن در دوستی‌های پنهانی با نامحرم، نشکستن انحصار جنسی زوجینی حتی با تنوع طلبی حلال، وارد نشدن در حریم جنسی دیگران با نگاه، سخن و رفتار، خارج نشدن از حریم زوجینی حتی در فکر، خودآرایی کردن همسران تنها برای همدیگر، وارد نکردن دیگران در حریم عاطفی. جنسی زوجینی حتی در فکر؛ همگی به دلیل اینکه تعیین‌کننده کمیّت و کیفیت تعاملات زوجین با بیرون از حریم خصوصی آنان است و قابل توافق و تغییر نیستند، از جمله مرزهای انعطاف‌ناپذیر زیرمنظومه زوجینی به شمار می‌روند و افرادی که پایبند به رعایت مرزهای زوجینی هستند افراد متعهد به زندگی زناشویی قلمداد می‌شوند؛ بنابراین وجود رابطه بین ابعاد مرزبندی زوجینی با پیمان‌شکنی دور از انتظار نیست. همه خانواده‌ها ساختاری مشتمل بر خرده سیستم‌ها، مرزها، قواعد و نقش‌ها هستند و برای حفظ کارآمدی آن، تنظیم و کنترل ابعاد این ساختار ضرورت دارد. توجه به مرزهای خانواده بسیار مهم است و بهنجار بودن مرزهای خانواده به صورت طبیعی با کارآمدی خانواده و رضایت از زندگی ارتباط دارد؛ زیرا تعاملات قانونمند اعضای خانواده سبب حفظ ساختار، عدم ورود و دخالت دیگران، پیوستگی و مشارکت بیشتر اعضای خانواده، حفظ

و تقویت فردیت اعضا و کل سیستم خانواده و توانمندی اعضا در حل بحران‌های داخلی خانواده می‌شود که در نهایت برآیند کلی آن، کارآمدی بیشتر فردی و خانوادگی و رضایت زناشویی خواهد بود (شاهسوار و کجویی، ۱۳۹۸). براساس یافته‌های روان‌شناختی، کارکرد‌های مرز در خانواده عبارت‌اند از: تمایز سیستم و زیرمنظومه‌ها، تعیین قوانین حاکم بر تعاملات، ایجاد ساختار سلسله‌مراتبی، تعیین گستره مسئولیت‌های فردی و انتظارات متقابل، ایجاد فضای اختصاصی روانی و فیزیکی برای افراد و بازداشتن دیگران از ورود به آن حریم‌ها. بر این اساس مرزهای خانواده با تکیه بر این کارکردها می‌تواند بر تقویت عملکرد و کارکرد خانواده و رضایت از زندگی اعضای خانواده تأثیر گذارد (هوشیاری و همکاران، ۱۳۹۹). اگر تعامل با زیرمنظومه‌های بزرگ‌تری مانند خانواده گسترده و دوستان براساس قواعد موجود در مرزهای بیرونی خانواده باشد، مانع بروز مشکلات فردی و خانوادگی، تسهیل نقش‌آفرینی اعضای خانواده، دریافت حمایت‌های اجتماعی و سرانجام موجب کارآمدی خانواده و ارتقای رضایت زناشویی و کاهش پیمان‌شکنی زناشویی می‌شود.

نتایج نشان می‌دهد که پیمان‌شکنی زناشویی کاربران متأهل شبکه‌های اجتماعی مجازی شهر قم براساس میزان رضایت زناشویی قابل پیش‌بینی است؛ بنابراین نتیجه می‌گیریم رضایت زناشویی می‌تواند پیمان‌شکنی زناشویی را پیش‌بینی کند. این یافته با مطالعاتی مانند بریدجز و موروکوف (۲۰۱۱) و هارپر و هادجینز (۲۰۱۶) ناهمسو است، اما با بیشتر پژوهش‌ها همچون بیرموند و همکاران (۱۴۰۲)، کریم‌زاده و همکاران (۱۴۰۲)، نصیری و همکاران (۱۴۰۱)، غفاریان روح‌پرور و همکاران (۱۴۰۰)، فیبی سنومباگا و لاپیان (۲۰۲۳)، مولیسا و همکاران (۲۰۲۳)، لیسمان و هولمان (۲۰۲۳)، کلارک و ویدرمن (۲۰۰۰)، یوسل و گاسانف (۲۰۱۰)، شرت و همکاران (۲۰۱۲)، استاک و همکاران (۲۰۰۴) و تکیلارسان (۲۰۱۷) هم‌راستا است. با توجه به اهمیت رضایت زناشویی در خانواده، می‌توان انتظار داشت همسرانی که از زندگی خود راضی هستند و زندگی زناشویی‌شان کیفیت بالاتری دارد، تعهد و وفاداری خود را به شریک زندگی‌شان حفظ می‌کنند؛ همچنین احساس خستگی از همسر که یکی از عوامل رضایت‌اندک زناشویی و کاهش کیفیت رابطه است معمولاً در پیش‌بینی پیمان‌شکنی زناشویی عامل مهمی به شمار می‌رود (گارگ و روهلا، ۲۰۱۵؛ مارک و همکاران، ۲۰۱۱). براساس دیدگاه سیستمی نیز زوجینی که روابط احساسی ضعیفی دارند به سبب احیای زندگی مشترک‌شان، نفر سومی را وارد بازی می‌کنند و بحرانی را در ازدواج خود

به وجود می‌آورند (مؤمنی جاوید و شعاع کاظمی، ۱۳۹۶)؛ در واقع می‌توان گفت زوجین برای بهبود کیفیت رابطه‌ای که دچار مشکل شده است به پیمان‌شکنی زناشویی روی می‌آورند.

در مجموع یافته‌های این پژوهش شواهد مطلوبی را برای تأیید نقش مرزهای زوجینی و میزان رضایت زناشویی در پیمان‌شکنی زناشویی کاربران متأهل شبکه‌های اجتماعی مجازی شهر قم فراهم کرد و اطلاعات ارزشمندی را درباره مرزبندی و رضایت زناشویی در بافت مطالعاتی پیشایندهای پیمان‌شکنی زناشویی ارائه داد. محدود بودن نمونه آماری به کاربران متأهل شبکه‌های اجتماعی مجازی شهر قم موجب می‌شود که محققان در تعمیم‌دهی به سایر شهرها جنبه احتیاط را رعایت کنند. شایسته است که این پژوهش در شهرهای دیگر کشور نیز انجام شود و حتی‌الامکان از سنجه‌ها و ابزارهای متنوع‌تری برای اندازه‌گیری مرزهای زوجینی و رضایت زناشویی به کار رود. همچنین به دلیل تابو بودن مسئله پیمان‌شکنی، به‌ویژه در فرهنگ ایران، امکان خودسانسوری در گزارش‌های شرکت‌کنندگان وجود دارد و در نتیجه نتایج مطالعات تحت تأثیر قرار می‌گیرد. به پژوهشگران پیشنهاد می‌شود در تحقیقات آینده از سایر ابزارهای تکمیلی مانند مصاحبه‌های عمیق برای کاهش خطای پرسشنامه‌های خودگزارشی بهره‌گیرند. با توجه به اینکه در پژوهش حاضر از مدل معادلات ساختاری استفاده شده و این تکنیک مبتنی بر همبستگی است؛ بنابراین می‌بایست در استنباط روابط علی احتیاط لازم را انجام داد. درنهایت با وجود شواهد پژوهشی فراوان مبنی بر اینکه با وجود مرزبندی و رضایت زناشویی از پیمان‌شکنی زناشویی کاسته می‌شود، یافته‌های این پژوهش بیانگر اهمیت توجه به مرزبندی و رضایت زناشویی در کاهش پیمان‌شکنی زناشویی بود.

با توجه به اینکه پژوهش حاضر از اندک تحقیقاتی است که به بررسی پیمان‌شکنی زناشویی در کاربران متأهل شبکه‌های اجتماعی مجازی پرداخته است، پیشنهاد می‌شود که پژوهش‌های آتی متغیرهای دیگر روان‌شناختی و خانوادگی مؤثر بر پیمان‌شکنی زناشویی را بررسی کنند؛ همچنین به لحاظ کاربردی نتایج این پژوهش پیام‌آور آن است که دست‌اندرکاران حوزه خانواده به آموزش و ارتقای مرزبندی و رضایت زناشویی بپردازند. پیشنهاد دیگر اینکه وزارتخانه‌ها و سازمان‌های متولی مانند وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان بهزیستی، صداوسیما و سرای محله شهرداری‌ها، آموزش‌هایی را برای تقویت نظام خانواده به‌ویژه درباره مرزهای زوجینی و نیز تمهیداتی برای آموزش برقراری ارتباط بین فردی مؤثر زوجین با یکدیگر

در نظر گیرند تا زمینه کاهش پیمان شکنی زناشویی در زنان و مردان متأهل و ارتقای سطح سلامت خانواده‌ها فراهم شود؛ همچنین به زوجین، مشاوران و درمانگران خانواده پیشنهاد می‌شود برای ارتقای سطح تعهد زناشویی، اصلاح و بهبود مرزهای زوجینی و رضایت از زندگی را مورد توجه قرار دهند. برگزاری جلسات آموزشی نیز از سوی مصادر امور فرهنگی به منظور آشناسازی و اطلاع‌رسانی به مردم و خانواده‌ها در مورد فتاوری‌های جدید، به‌ویژه اینترنت و نرم‌افزارهای جدید، همچون وایبر، تانگوم، واتس‌آپ و لاین و شبکه‌های اجتماعی مجازی سودمند خواهد بود.

منابع

۱. بیرم‌وند، یاسمن؛ امید ارجنگی، زهرا و صلاح‌زاده، مریم. (۱۴۰۲). «پیش‌بینی گرایش به خیانت زناشویی براساس استفاده از هرزه‌نگاری اینترنتی با نقش واسطه‌ای کیفیت روابط زناشویی». پژوهش‌های کاربردی روان‌شناختی. دوره چهاردهم. شماره ۴. صص: ۱۸۵-۲۰۱.
۲. تقیان، حسن و قاسمی مروج، مهدی. (۱۳۹۹). «پیش‌بینی تعهد زناشویی براساس تمایز یافتگی زوجین با نقش میانجی مرزهای زوجینی خانواده». نشریه پژوهش‌های اسلامی. دوره سوم، شماره ۱. صص: ۲۱-۳۸.
۳. زارعی توپخانه، محمد. (۱۳۹۸). «طراحی و تدوین بسته زوج‌درمانگری چندوجهی با رویکرد اسلامی برای مداخله در روابط خارج از ازدواج». پایان‌نامه دکتری روان‌شناسی، قم: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.
۴. زارعی، محمد. (۱۴۰۲). پیمان شکنی زناشویی (عوامل، پیامدها و مقیاس آن با رویکرد اسلامی). قم: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.
۵. شاهسوار، محبوبه و کچویی، فرزانه. (۱۳۹۸). «پیش‌بینی کارآمدی خانواده براساس مرزهای بیرونی خانواده و خردمندی زوجین». پژوهش‌های روان‌شناسی اسلامی. دوره دوم، شماره ۲. صص: ۳۵-۵۴.
۶. صفورایی پاریزی، محمد مهدی و نوری احمدآبتدی، لیلا. (۱۴۰۲). «احساس تنهایی زوجین متقاضی طلا؛ نقش پیش‌بینی‌کننده مرزهای زوجینی و آشفتگی روان‌شناختی». مطالعات اسلامی زنان و خانواده. دوره دهم. شماره ۱۹. صص: ۵۵-۷۲.
۷. عباسی، مرتضی؛ سودانی، منصور؛ رجبی، غلامرضا و خجسته‌مهر، رضا. (۱۳۹۸). «اثربخشی درمان بین سیستمی پیمان شکنی بر اعتماد زناشویی زنان آسیب‌دیده از پیمان شکنی همسر». زن و جامعه. دوره دهم. شماره ۲. صص: ۶۱۳۹.
۸. عرب علیدوستی، علیرضا؛ نخعی، نوذر و خانجانی، نرگس. (۱۳۹۴). «پایایی و روایی پرسشنامه‌های رضایت زناشویی کانزاس و اینریچ کوتاه شده به زبان فارسی». بهداشت و توسعه. دوره چهارم. شماره ۲. صص: ۱۶۷، ۱۵۸.
۹. غفاریان روح‌پرور، حمیده؛ ایزدی، عاطفه؛ فروغی، الناز؛ راضی‌رودی، داوود و طالبیان شریف، جعفر. (۱۴۰۰). «رابطه گرایش به خیانت جنسی با کیفیت زندگی زناشویی با میانجی‌گری رضایت جنسی زنان». خانواده و بهداشت. دوره یازدهم. شماره ۳. صص: ۱۷۶-۱۸۶.
۱۰. غلامیان، پروانه و هوشیاری، جعفر. (۱۴۰۲). «پیش‌بینی روابط فرازناشویی براساس روابط ابژه و مرزهای زوجینی با میانجی‌گری احساس تنهایی در زنان متأهل». پژوهشنامه اسلامی زنان و خانواده. دوره یازدهم. شماره ۳۱. صص: ۳۹-۵۷.
۱۱. کریم‌زاده، کاظم؛ پناه‌علی، امیر؛ اسماعیل‌پور، خلیل و علیوندی وفا، مرضیه. (۱۴۰۲). «طراحی الگوی پیش‌بینی خیانت زناشویی براساس سازگاری و رضایت جنسی با نقش واسطه‌ای انعطاف‌پذیری شناختی در زوجین». مدیریت ارتقای سلامت. دوره سیزدهم. شماره ۱. صص: ۴۰-۵۵.
۱۲. گلدنبرگ، آبرین و گلدنبرگ، هربرت. (۲۰۰۸). خانواده‌درمانی. ترجمه مهرداد فیروزبخت. (۱۳۹۶). تهران: مؤسسه خدمات فرهنگی رسا.
۱۳. مؤمنی جاوید، مهرآور و شعاع کاظمی، مهرانگیز. (۱۳۹۶). دیدگاه‌های نظری خیانت زناشویی و بهبود روابط با تأکید بر

- راهربردهای علمی مشاوره‌ای. تهران: آوای نور.
۱۴. نصیری، زکبه؛ هنرپروران، نازنین؛ جوادزاده شهشهانی، فاطمه و سامانی، سیامک. (۱۴۰۱). «شناسایی عوامل زمینه‌ای و آشکارساز در خیانت زناشویی: یک مطالعه کیفی». خانواده‌درمانی کاربردی. دوره سوم، شماره ۱. صص: ۱۱۰-۱۳۵.
 ۱۵. هوشیاری، جعفر؛ صفورایی پاریزی، محمد مهدی؛ جزایری، سیدحمید و تقیان، حسن. (۱۳۹۹). «ساخت و اعتباریابی پرسشنامه سنجش مرزهای روان‌شناختی خانواده براساس قرآن کریم». مطالعات اسلام و روان‌شناسی. دوره پانزدهم. شماره ۲۸. صص: ۷-۲۹.
 ۱۶. هوشیاری، جعفر و صفورایی پاریزی، محمد مهدی. (۱۳۹۷). «ارزیابی مرزهای خانواده در روان‌شناسی از نگاه قرآن و روایات». مطالعات علوم قرآن. دوره دوم، شماره ۱. صص: ۱۵۷-۱۷۷.
 17. Abzug, R. (2016). Extramarital affairs as occupational hazard: A structural, ethical (cultural) model of opportunity. *Sexualities*, 19(1-2), 25-45.
 18. Adamopoulou, E. (2013). New facts on infidelity. *Economics Letters*, 121(3), 458462-. <https://doi.org/10.1016/j.econlet.2013.09.025>
 19. Allen, E. S., Rhoades, G. K., Stanley, S. M., Markman, H. J., Williams, T., Melton, J. & Clements, M. L. (2008). Premarital precursors of marital infidelity. *Family process*, 47(2), 243-259.
 20. Arslan, Gökmen. (2021). "Loneliness, college belongingness, subjective vitality, and psychological adjustment during coronavirus pandemic: Development of the College Belongingness Questionnaire." *Journal of Positive School Psychology* 5, no. 1, pp. 1731-.
 21. Birnbaum, G. E., Mizrahi, M., Kovler, L., Shutzman, B., Aloni-Soroker, A. & Reis, H. T. (2019). Our fragile relationships: Relationship threat and its effect on the allure of alternative mates. *Archives of sexual behavior*, 48, 703-713.
 22. Blow, A. J. & Hartnett, K. (2005). Infidelity in committed relationships ii: A substantive review. *Journal of marital and family therapy*, 31(2), 217-233.
 23. Bridges, A. J. & Morokoff, P. J. (2011). Sexual media use and relational satisfaction in heterosexual couples. *Personal Relationships*, 18(4), 562-585. <https://doi.org/10.1111/j.14756811.2010.01328-x>
 24. Brunes, A., Hansen, M. B. & Heir, T. (2019). Loneliness among adults with visual impairment: prevalence, associated factors, and relationship to life satisfaction. *J. Health and quality of life outcomes*, 17(1), 24-31.
 25. Clark, C. A. & Wiederman, M. W. (2000). Gender and reactions to a hypothetical relationship partner's masturbation and use of sexually explicit media. *Journal of Sex Research*, 37(2), 133-141.
 26. De Stefano, J. & Oala, M. (2008). Extramarital affairs: Basic considerations and essential tasks in clinical work. *The Family Journal*, 16(1), 13-19.
 27. Dush, C., Taylor, M. & Kroeger, R. (2008). Marital Happiness and Psychological Well-Being across the Life course. *Family relations*, 57(2), 1-23.
 28. Elizur, J. & Minuchin, C. (1990). *Institutionalizing Madness: Families, Therapy and Society*. Washington DC: APA psycinfo.
 29. febe Sumbaga, M. & Lapiam, M. E. (2023). Attachment insecurity and marital satisfaction as a mediator to see the tendency of partner's infidelity. In *International Conference on Indigenous Psychology and Culture* (Vol. 1, No. 1, pp. 118-124).
 30. Fu, L., Zheng, H., Zhou, Y., Cheng, J., Zhou, T. & Yi, C. (2024). Intergenerational Family Boundaries and Adult Children's Marital Satisfaction: The Roles Of Family Cohesion and Adaptability. *Journal of Child and Family Studies*, 33(5), 16471655-.
 31. Garg, A. & Ruhela, S. (2015). Investigation of attitude of college youth toward infidelity. *International Journal of Education and Psychological Research*, 4(1), 7275-. <https://ijep.org/panel/assets/papers/163ij17.pdf>.

32. Goldenberg, H. & Goldenberg, I. (2008). *Family Therapy an Overview*. Brookscole: Cengage Learning.
33. Harper, C. & Hodgins, D. C. (2016). Examining correlates of problematic internet pornography use among university students. *Journal of Behavioral Addictions*, 5(2), 179191-. <https://doi.org/10.15562006.5.2016.022/>.
34. Heiman, J.R., Long, J.S., Smith, S.N., Fisher, W.A., Sand, M.S. & Rosen, R.C. (2011). Sexual satisfaction and relationship happiness in midlife and older couples in five countries. *Arch Sex Behav*. 40(4):741– 53.
35. Isanejad, O. & Bagheri, A. (2018). Marital quality, loneliness and internet infidelity. *Cyberpsychology, Behavior and Social Networking*, 21(9), 542548-. <https://doi.org/10.1089/cyber.2017.0602>.
36. Kaneez, Salma. (2021). *Divorce and Divorced Women: (Psycho-Social Issues and Concerns)*. KK Publications.
37. Korporaal M, Broese van Groenou MI, Tilburg, TG. (2018). Health Problems and Marital Satisfaction Among Older Couples. *Journal of Aging and Health*.; 25(8):1279–1298.
38. Larson J. M. (2014). Relationship satisfaction, attitudes toward infidelity, Facebook, and infidelity. Ph.D. Dissertation in Clinical Psychology, Graduate Faculty of Trevecca Nazarene University. <https://www.proquest.com/openview/5aabb43ffde089c46deb59f1b3cd7721/?pq-origsite=gscholar&cbl=18750>.
39. Li man, C. G. & Holman, A. C. (2023). Dark, Dissatisfied and Disengaged: Propensity towards Marital Infidelity, the Dark Triad, Marital Satisfaction and the Mediating Role of Moral Disengagement. *Psihologija*, 56(2).
40. Marks, S. R. (1989). Toward a systems theory of marital quality. *Journal of Marriage and the Family*, 51, 1526-.
41. Muhlis, N. A., Siswanti, D. N. & Khumas, A. (2023). The Relationship Between Sexual Satisfaction and Husband's Infidelity Intentions. *ARRUS Journal of Social Sciences and Humanities*, 3(4), 452458-.
42. Noor, N. M., Mahdzir, A. M., Nor, A. M. & Abdullah, R. (2019). Marital Wellbeing Indicators amongst Malay Muslim Couple in Malaysia: A Preliminary Study. *Malaysian Journal of Medicine & Health Sciences*, 15. [https://medic.upm.edu.my/upload/dokumen/2019042916004217_0314\(Final\)17.pdf](https://medic.upm.edu.my/upload/dokumen/2019042916004217_0314(Final)17.pdf).
43. Nunes, C., Martins, C., Leal, A., Pechorro, P., Ferreira, L. I. & Ayala-Nunes, L. (2022). The ENRICH Marital Satisfaction (EMS) Scale: A Psychometric Study in a Sample of Portuguese Parents. *Social Sciences*, 11(3), 107–118.
44. Pacher, A. (2017). Extramarital affairs in contemporary Japan: Current situation & trends. *The Journal of Sexual Medicine*, 14(5), e300.
45. Previti, D. & Amato, P. R. (2004). Is infidelity a cause or a consequence of poor marital quality? *Journal of Social and Personal Relationships*, 21(2), 217–230.
46. Sevi, B., Urganci, B. & Sakman, E. (2020). Who cheats? An examination of light and dark personality traits as predictors of infidelity. *Personality and Individual Differences*, 164, 110126.
47. Shackelford, T. K., Besser, A. & Goetz, A. T. (2008). Personality, marital satisfaction, and probability of marital infidelity. *Individual differences research*, 6(1).
48. Short, M. B., Wetterneck, C. T., Bistricky, S. L., Shutter, T. & Chase, T. E. (2016). Clinicians' beliefs, observations, and treatment effectiveness regarding clients' sexual addiction and internet pornography use. *Community Mental Health Journal*, 52(8), 1070–1081. <https://doi.org/10.1007/s10597-016-0034-2>.
49. Singh, Bhawana & U. V. Kiran. (2013). "Loneliness among elderly women." *International Journal of Humanities and Social Science Invention* 2, no.2, pp.10–14.
50. Stack, S., Wasserman, I. & Kern, R. (2004). Adult social bonds and use of internet pornography. *Social Science Quarterly*, 85(1), 75–88.
51. Troxel, W.M. (2006). Marital quality, communal strength, and physical health. Doctoral dissertation, University of Pittsburgh. <http://d-scholarship.pitt.edu/id/eprint/7631>.
52. Vanhalst, Janne, Theo A. Klimstra, Koen Luyckx, Ron HJ Scholte, Rutger CME Engels & Luc Goossens.

- (2012). "The interplay of loneliness and depressive symptoms across adolescence: Exploring the role of personality traits". *Journal of youth and adolescence* 41, pp.776-787.
53. Whisman, M. A., Sbarra, D. A. & Beach, S. R. H. (2021). Intimate relationships and depression: Searching for causation in the sea of association. *Annual Review of Clinical Psychology*, 17, 233-258.
54. Yoo, H., Bartle-Haring, S., Day, R.D. & Gangamma, R. (2014). Couple communication, emotional and sexual intimacy, and relationship satisfaction. *J Sex Marital Ther*, 40(4), 275-93.
55. Yucel, D. & Gassanov, M. A. (2010). Exploring actor and partner correlates of sexual satisfaction among married couples. *Social Science Research*, 39(5), 725-738.

